

[strona główna](#) > [uczelnia](#) > [gazeta AMG](#) > [styczeń 2005](#) > Zebranie sprawozdawczo-wyborcze XXII kadencji PTFarm. Oddział Gdańsk. Sprawozdanie Sekcji Historii Farmacji

[WERSJA ASCII](#)

[Spis treści](#)

styczeń 2005

Zebranie sprawozdawczo-wyborcze XXII kadencji PTFarm. Oddział Gdańsk. Sprawozdanie Sekcji Historii Farmacji

Naród żyje zarazem dziś i w mrokach swej historii

Stefan Zeromski

Podobnie można powiedzieć o naszej profesji...

Pamiętajmy o naszych korzeniach, o tradycji, o etyce, moralności i osiągnięciach, a także porażkach. Wszak wiedza ustawicznie pogłębianą z zakresu historii (i nie tylko): rodów, profesji, organizacji, wspólnot, wyznań, kultury współżycia, instytucji, miejsca pracy i zamieszkania, regionów, ojczyzny, świata itp., a także nauk humanistycznych, przyrodniczych, technicznych i wielu innych jest nauczycielką życia. Tradycje, etyka, moralność i kultura społeczna oraz ustawiczna praca rodzą sukcesy.

Na przełomie XX i XXI wieku obserwuje się wśród farmaceutów wszystkich specjalności znaczący spadek zainteresowania dziejami i tradycją naszej profesji, a także brak świadomości, że zawód nasz oparty jest na filarach nauk humanistycznych, przyrodniczych, technicznych i innych. Brak tej wiedzy przyczynił się do uchwalenia przez parlament ułomnej ustawy "Prawo farmaceutyczne".

PTFarm. Oddział Gdańsk, GOIA oraz przedstawiciele Wydziału Farmaceutycznego AMG skierowali apel do farmaceutów wszystkich specjalności i sympatyków z prośbą o zorganizowanie Sekcji Historii Farmacji Oddziału Gdańskiego PTFarm. w celu przyczynienia się do poszerzenia wiedzy z zakresu dziejów naszej profesji.

Na podstawie złożonych deklaracji Zarząd Oddziału Gdańskiego powołał w dniu 1 marca 2002 r. Sekcję Historii Farmacji PTFarm. Oddział Gdańsk. Funkcję przewodniczącego powierzono prof. Feliksowi Gajewskiemu.

Tematy z zakresu historii w Oddziale Gdańskim PTFarm. podejmowano już przed powołaniem Sekcji Historii Farmacji. Wielu autorów, członków PTFarm. i sympatyków naszej profesji opublikowało szereg artykułów w czasopiśmie o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim lub wydało pozycje zwarte.

Z okazji IV Naukowego Zjazdu PTFarm. w Gdańsku 22-24 IX 1958 r. przygotowano wspólnie z Gdańskim Towarzystwem Naukowym i Polską Akademią Nauk wystawę dawnej książki farmaceutycznej w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku. Z tej okazji także wydano katalog wystawy pt. "Catalogus Expositionis Veterum Librorum Pharmaceuticorum Gedani MCMLVIII".

Wieloletni aktywny członek PTFarm. Aleksander Drygas wydał szereg publikacji zwartych poświęconych dziejom aptekarstwa, opracował kilka haseł do "Encyklopedii ziołarstwa i ziołolecznictwa" oraz liczne biografie do "Słownika biograficznego Pomorza Nadwiślańskiego". Centralna Komisja ds. Tytułu i Stopni Naukowych w dniu 30.10.2000 r. zatwierdziła decyzję Rady Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 23.02.2000 r. o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych dr. A. Drygasowi na podstawie rozprawy z historii farmacji pt. "Kształtowanie się podstaw prawnych aptekarstwa w przekroju dziejowym. Studia nad podstawowymi źródłami do dziejów farmacji europejskiej i polskiej". Szanownemu Koledze społeczność farmaceutyczna regionu Pomorza serdecznie dziękuje za dotychczasową działalność publicystyczną oraz gratuluje uzyskania kolejnego stopnia naukowego, życzy zdrowia i pomyślności oraz dalszej owocnej pracy naukowej.

W 1995 r. z okazji 50-lecia AMG zorganizowano wspólnie z Wydziałem Farmaceutycznym cykl wykładów w ramach posiedzeń naukowych Towarzystwa pt. "Historia i osiągnięcia katedr i zakładów Wydziału Farmaceutycznego AMG". Także w 1995 roku z okazji jubileuszu 50-lecia GOIA, a zarazem powojennej działalności farmaceutów Ziemi Gdańskiej, Zarząd XIX kadencji PTFarm. Oddział Gdańsk wykonał dwa egzemplarze tableau pt. "PTFarm - GOIA 1945-1995". Wspomniane tableau przedstawia fotografie osób piastujących w tym czasie znaczące funkcje w Naczelnej Izbie Aptekarskiej, Gdańskiej Okręgowej Izbie Aptekarskiej, Zarządzie Głównym i Zarządzie Oddziału Gdańskiego PTFarm. wraz z poszczególnymi sekcjami i Kołem Żuławskim. Jedno tableau przekazano do siedziby GOIA, a drugie jest eksponowane na Wydziale Farmaceutycznym AMG. Również w 1995 r. profesorowie Eugeniusz Sieńkowski i Stefan Raszeja scharakteryzowali działalność dydaktyczno-naukową Wydziału Farmaceutycznego AM w Gdańsku w okolicznościowych wydawnictwach.

W 1999 r. wspólnie z Wydziałem Farmaceutycznym AMG, GOIA i Pharmag SA zorganizowano uroczystość 600-lecia aptekarstwa w Gdańsku w salach Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku oraz Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. "Farmaceutyczne eksponaty muzealne w Polsce", w trakcie której otwarto Izbę Muzealną Farmacji PTFarm. Oddział Gdańsk w siedzibie Wydziału Farmaceutycznego AMG.

W 1992 r. Oddział Gdański PTFarm. przy wsparciu GOIA przyczynił się do zachowania w całości zbiorów muzealnych zawodu farmaceutycznego w Aptece nr 52 PZF "Cefarm" Gdańsk, które zostały zgromadzone w latach 70. XX w. przez farmaceutów i ich sympatyków regionu gdańskiego, członków PTFarm. Pomysłodawcami i realizatorami gromadzenia obiektów kultury materialnej z zakresu naszej profesji byli m.in. A. Drygas, J. Bader, Z. Błaszczuk, S. Gdaniec, J. Kruszczyńska-Szymura, Z. Trocha, A. Wewiórski oraz personel techniczny PZF "Cefarm" Gdańsk. Opiekunem ekspozycji muzealnej od chwili powstania w 1979 r. jest mgr farm. Stefania Gdaniec wraz z pracownikami Apteki nr 52 PZF "Cefarm" Gdańsk. Natomiast kustoszami w krótkich odstępach czasu byli: dr farm. A. Drygas i mgr hist. Krzysztof Berenthal. Po prywatyzacji apteki zbiory są honorowo zabezpieczone przez właścicielkę Apteki "Ratuszowa" (wcześniej Apteka nr 52) mgr farm. S. Gdaniec. Za honorowe użyczenie lokalu społeczność farmaceutyczna Szanownej Koleżance serdecznie dziękuje. Zbiory te w 1992 r. po wielu staraniach zostały nieodpłatnie przekazane przez dyrekcję PZF "Cefarm" Gdańsk - PTFarm. Oddział Gdańsk.

Z okazji 1000-lecia Gdańska udostępniono niektóre obiekty muzealne na wystawy: "Wybitni gdańszczanie w 1000-letniej historii miasta Gdańska" zorganizowanej w siedzibie Politechniki Gdańskiej oraz "Bursztyn w 1000-letnim Gdańsku" w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku. Rok Łukasiewicza 2003 uhonorowano publikacją "Jubileusz 150-lecia przeprowadzenia we Lwowie operacji przy świetle lampy naftowej, konstrukcji mgr. farm. Ignacego Łukasiewicza".

Sekcja Historii Farmacji wspólnie z Wydziałem Farmaceutycznym AMG, GOIA i Pharmag SA ogłosiła na przełomie tysiąclecia I ogólnopolski konkurs z zakresu historii farmacji - w postaci wystawy lub plakatu pt. "Wieloletnie dzieje farmacji" w miejscu pracy farmaceutów wszystkich specjalności. Komunikaty opublikowano w ponad 20 czasopismach farmaceutycznych o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim, za co serdecznie dziękujemy redakcjom.

W marcu 2003 r. Sekcja Historii Farmacji wspólnie z X Międzynarodowymi Targami Bursztynu, Biżuterii, Kamieni Jubilerskich w Gdańsku zorganizowała stoisko historyczne pt. "Bursztyn w aptece", które cieszyło się dużym zainteresowaniem gości i wystawców targowych (kustosze wystawy: prof. F. Gajewski, mgr historii sztuki Wiesław Gierłowski).

W 2003 r. Sekcja Historii Farmacji uczestniczyła w organizacji ekspozycji czasowej w Bibliotece Głównej AMG pt. "Medyczna książka polska XIX wieku w zbiorach Biblioteki AMG".

Natomiast w 2004 r. w Muzeum Narodowym w Gdańsku Oddział Etnografii (Gdańsk-Oliwa, Spichlerz Opacki) zorganizowano wspólnie wystawę pt. "Pajęczyna czy penicylina" (kustosz wystawy mgr hist. Barbara Maciejewska). Ekspozycje do tej wystawy, także jako depozyty, zostały udostępnione przez: Muzeum Farmacji im. Antoniny Leśniewskiej w Warszawie, Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu, Muzeum Miasta Gdyni, Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku, Muzeum Ziemi Puckiej, Zakład Zbiorów Specjalnych Głównej Biblioteki Lekarskiej w Warszawie, LABOFARM w Starogardzie Gdańskim oraz osoby prywatne. Wystawa była czynna do października br.

Fakt zgromadzenia w drugiej połowie XX w. wielu cennych zabytkowych obiektów kultury materialnej farmaceutyczno-aptekarskich przez farmaceutów i ich sympatyków, członków PTFarm. Oddział Gdańsk, zmobilizował w dniu 10 listopada 1992 r. grupę inicjatywną w składzie: prof. A. Regosz, doc. dr hab. F. Gajewski (przewodniczący, wówczas prezes Oddziału PTFarm.), dr farm. A. Drygas, dr farm. S. Vogel, mgr farm. S. Gdaniec, mgr farm. J. Mońko, mgr farm. J. Kruszczyńska-Szymura do zorganizowania Muzeum Farmacji Pomorza w Gdańsku.

Wielokrotne starania o środki przeznaczone na ten cel nie powiodły się. Wobec tego postanowiono utworzyć Honorowe Środowiskowe Muzeum Farmacji Pomorza Towarzystwa Naukowego PTFarm. Oddział Gdańsk, które funkcjonuje już od 25 lat dzięki wspaniałym darczyńcom i wolontariuszom, miłośnikom obiektów muzealno-archiwalnych naszej profesji, którym serdecznie dziękujemy za pomoc, wsparcie i życzliwość.

Zbiory muzealne udostępniono społeczności w trakcie trwania XI Naukowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w dniach 17-19.09.1979 r. w Gdańsku.

Muzeum posiada stałe ekspozycje w siedzibach: Wydziału Farmaceutycznego AMG, Muzeum Historycznego Miasta Gdańska w Ratuszu Głównomiejskim, w Aptece "Ratuszowa" i niektórych innych instytucjach związanych z poszukiwaniem, produkcją i dystrybucją leków oraz edukacją. W ramach działalności Muzeum organizujemy wystawy czasowe. Pierwsze obiekty muzealne zabezpieczono już w 1949 r. w Zakładzie Technologii Środków Leczniczych AMG (kierownik prof. Jerzy Tułeczki), obecnie Katedra i Zakład Technologii Chemicznej Środków Leczniczych AMG (kierownik prof. Franciszek Sączewski).

Wspomniane Honorowe Muzeum z 25-letnim stażem przyczynia się do zachowania i zabezpieczenia wielu cennych obiektów muzealno-archiwalnych i do integracji społeczności farmaceutycznej wszystkich specjalności.

Tradycyjnie od początku istnienia AMG absolwenci naszego Wydziału przygotowują co roku tableau, które pozostaje w Uczelni. Członkowie PTFarm. wspólnie z dziekanami i pracownikami administracyjno-technicznymi przyczynili się do zachowania w całości ok. 50 egzemplarzy tableau w siedzibie Wydziału Farmaceutycznego AMG. Podobnie fotograficzne portrety dziekanów zostały wykonane i wyeksponowane w sali posiedzeń Rady Wydziału. Również zabezpieczono w siedzibie Wydziału niektóre obiekty w formie oprawionych plakatów z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. "Farmaceutyczne eksponaty muzealne w Polsce".

Zajęcia w sekcji obejmują kontakty personalne, korespondencyjne i telefoniczne, w których uczulamy rozmówców na zagadnienia muzealno-archiwalne, zachęcając m.in. do zabezpieczenia interesujących obiektów. Poza tym członkowie uczestniczą w warsztatach z zakresu historii 2 razy w tygodniu (wtorki i czwartki w godz. 9-14) w siedzibie Izby Muzealnej Farmacji PTFarm. Oddział Gdańsk, usytuowanej na Wydziale Farmaceutycznym AMG, gdzie jako wolontariusze wykonują czynności niezbędne w muzealnictwie, m.in. opracowują tematy historyczne, które są publikowane w czasopismach lokalnych i ogólnopolskich; do tej pory opracowano ponad 100 tematów.

Członkowie sekcji zajmują się poszukiwaniem i zabezpieczeniem przedmiotów historycznych, związanych z farmacją w miejscu pracy farmaceutów i sympatyków, jak również w archiwach rodzinnych (za zgodą właścicieli), a także poszukiwaniem i zabezpieczeniem farmaceutycznych obiektów muzealnych przechowywanych w muzeach lokalnych i specjalistycznych, dla których opracowywana jest dokumentacja naukowa. Nawiązywane są kontakty z innymi tego typu placówkami lub kolekcjonerami dotyczące wymiany muzealnych duplikatów, w celu poszerzenia ekspozycji.

Członek Sekcji Historii Farmacji, właściciel firmy Innowacyjno-Wdrożeniowe Laboratorium Farmaceutyczne LABOFARM w Starogardzie Gdańskim i Centrum Fitoterapii (w Gdańsku, nad Motławą), mgr farm. Tadeusz Pawełek od 2002 r. jest wydawcą kwartalnika "Panacea - Leki Ziołowe", w którym promuje także wiedzę z zakresu historii farmacji (wydano już 8 numerów). Członkowie sekcji gromadzą materiały do tematu "Nekropolie farmaceutyczne Pomorza i byłego województwa elbląskiego, regionu działalności PTFarm. Oddział Gdańsk".

Warto podkreślić, że omówione prace członkowie wykonują honorowo, w miarę swoich możliwości czasowych. Jesteśmy im bardzo wdzięczni i serdecznie dziękujemy.

Zapraszamy zainteresowanych - farmaceutów i ich sympatyków - do włączenia się w to dzieło. Informacji udziela przewodniczący we wtorki i czwartki w godz. 9-14, tel./fax (058) 349-32-05. Zachęcamy także do odwiedzenia ekspozycji Izby Muzealnej Farmacji Oddział Gdański PTFarm. w Ratuszu Głównomiejskim w Gdańsku, ul. Długa, która jest czynna od 13 lipca 2001 r. w godz. 10-17, w niedzielę 11-17.

prof. Feliks Gajewski
przewodniczący Sekcji Historii Farmacji PTFarm. Oddział Gdańsk
honorowy prezes Oddziału Gdańskiego PTFarm.

[<< Poprzedni artykuł](#) | [Spis treści](#) | [Następny artykuł](#) >>